

Ureja uredniški
odbor — Glavni
in odg. urednik
Jože Štular —
tel. 22-111, lok.
82 — Tisk in
klišej CP »Go-
renjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

LETO VII. — ŠTEVILKA 17

KRANJ, 23. SEPTEMBER 1967

Delati po sistemu nagrajevanja po kvaliteti se vsekakor izplača

Pri izplačilu osebnih dohodkov za mesec avgust bodo nekateri delavci v velopnevmatikarni dobili npr. 120.000 SD, nekateri pa samo 80.000 SD. Nagrajevanje po kvaliteti!

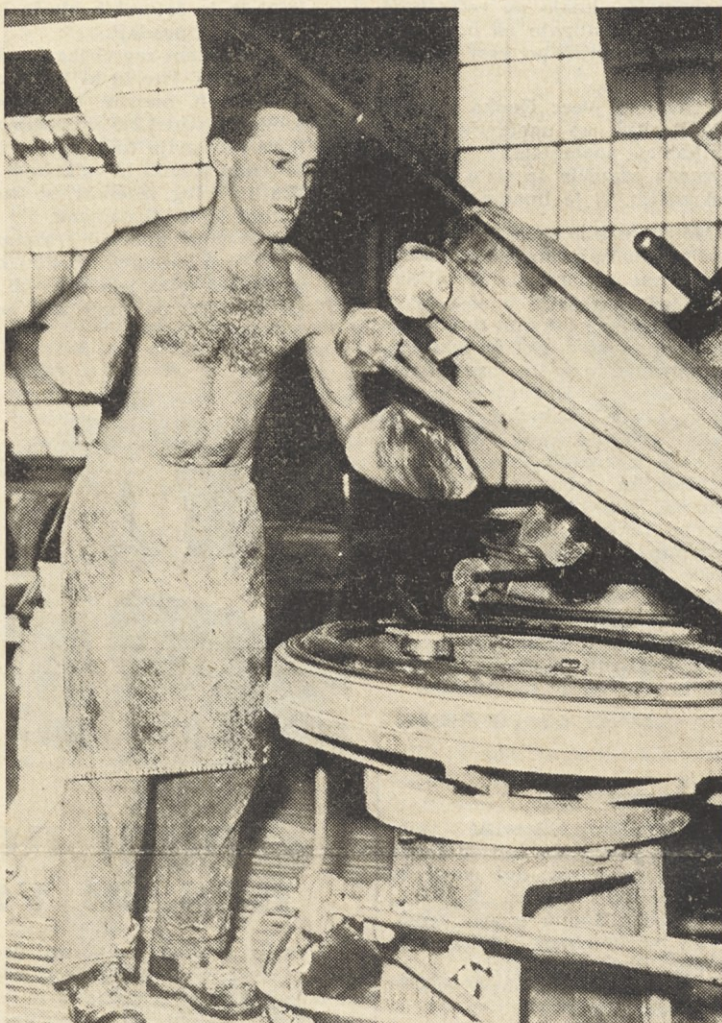
Kvaliteta v DE velopnevmatikarni, kjer izdelujejo plašče in zračnice za kolesa, mope in samokolnice, je bila do nedavnega problematična. Odstotek škarta, odpadka in II. kvalitete je bil tako visok, da je bil oddelek že zdavnaj nerentabilen. Poleg tega so bile cene teh izdelkov določene s predpisom. V tej krizi je bilo treba nujno nekaj narediti: ali ustaviti proizvodnjo velopnevmatike — ali spraviti kvaliteto na nivo, ki bo zagotavljal kritje stroškov proizvodnje. Pri tem ni šlo samo za slabo delo delavcev, ampak tudi za skrajno zastarel strojni park.

Najprej so skušali urediti stroje: naši vzdrževalci so jih temeljito popravili in nekatere stvari spremenili in jih tako pripravili za nemoteno delo. Kaže, da so leti naredili vse, kar se je narediti dalo in tudi stalno skrbijo in vzdržujejo te stroje.

Najprej je bilo veliko, ne vse, odvisno od delavcev v velopnevmatikarni. Skupaj z vodstvom delovne enote in operativnim tehnologom so se odločili, da bodo v OE vulkanizacija veloplaščev in moped plaščev delali poizkusno po sistemu nagrajevanja. Določili so, da bodo posameznike stimulirali z deset odstotki od povprečnih OD za dobro delo in deset odstotkov odvzeli za slabo delo. Uspeh je bil zadovoljiv: medtem ko je bilo npr. v maju 100 % slabe kvalitete (začetek poizkusnega nagrajevanja po kvaliteti), je le-ta padla v juniju na 95,4 %, v juliju pa kar na 59 %. V sistemu so medtem opazili nekatere pomanjkljivosti, zato so jih odpravili in sistem dopolnili. Kot smo že povedali, so s 1. avgustom začeli z nagrajevanjem, po katerem delavec lahko zasluži 20 % dodatno na OD ali pa 20 % izgubi. Ko smo z vodjem DE velopnevmatikarne Rajkom Debeljakom pregledovali rezultate dela v avgustu, smo ugotovili, da bodo razlike pri izplačilu precejšnje.

Govorili smo z nekaterimi delavci pri vulkanizaciji veloplaščev.

Zanimivo je, da so tisti, ki imajo ko so tisti, ki so se izgovarjali dober uspeh pri kvaliteti v avgu- na slabe stroje, delali na tistih,

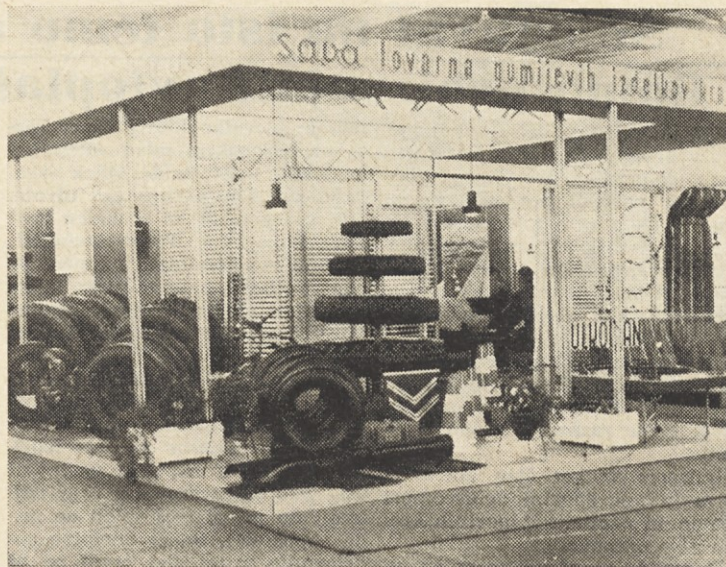
Anton Jagodic je prišel v Savo pred letom in pol, pa je njegovo delo vseeno zelo kvalitetno, saj je med tremi najboljšimi pri vulkanizaciji veloplaščev.

stu, z nagrajevanjem zadovoljni, medtem ko tisti, ki so slabše delali, iščejo izgovore — edino sami niso krivi. Ne izključujemo, da niso tudi pomanjkljivosti, ki resnično vplivajo na slabše delo. Toda tov. Debeljak mi je povedal, da so se hoteli in želeli izogniti kakršni koli pristranosti, zato so v OE menjali delavce. Ta-

za katere so rekli, da so boljši. Toda bistvenih sprememb ni bilo. Tisti, ki so delali slabše, so to delali na vseh strojih.

V nadaljevanju objavljamo odgovore tov. Rajka Debeljaka, vodja DE velopnevmatikarna in Iva Petelinška, operativnega tehnolog za velopnevmatiko.

(nadaljevanje na 3. strani)

Sava, tovarna gumijskih izdelkov Kranj, piše nad razstavnim prostorom zagrebškega velesejma. Ko sva s Cirilom prišla »okrog«, sva si od vseh strani ogledala naš paviljon in dlje časa opazovala, kako se kupci ustavljajo ob naših izdelkih. Razumljivo, nekatere je zanimala pnevmatika, druge ležalne blazine in tako dalje.

Brez pretiravanja lahko zapišemo, da je naš razstveni prostor zelo lepo urejen, urejen z dobršo mero okusa. Razstavljeni izdelki se nevsiljivo ponujajo obiskovalcu, fotografije in napisi pa samo dopolnjujejo celotno sliko.

(Nadaljevanje na 2. strani)

• V nekaj stavkih •

Iz ene naših delovnih enot je odšel delavec k vojakom. Njegove izdelke in sodelavci so se dogovorili, da bo vsak od njih dal pri vsakem izplačilu OD 100 SD. Približno 1.500 do 2.000 SD pošljejo bivšemu sodelavcu — vojaku.

Vsekakor lepa gesta!

Pred nekako tremi leti smo sklenili s planinskim društvom Kranj pogodbo, po kateri Sava, tovarna gumijskih izdelkov, najema njihov avto-kombi za potrebe delavske restavracije v naši tovarni. Po tej pogodbi — sklenjena je za štiri leta — se Sava obvezuje, da bo planinskemu društvu plačala vsak mesec 83.000 SD najemnine. Na leto zneso to 996.000 SD ali v štirih letih skoraj štiri milijone din. Po poteku pogodbe moramo kombi vrniti ali pa ga lahko odkupimo. Nov kombi stane približno 3 milijone SD.

Takšen »aranžma« so pripravili tisti, ki so svoj čas predlagali, naj se glasilo Sava ukine, ker so zanj stroški preveliki.

Člani organizacije ZB so tudi letovali

Organizacija Zveze borcev je tudi letos namenila denarno pomoč za letovanje predvsem tistim svojim članom, ki brez te pomoči ne bi mogli bodisi na morje ali v klimatsko zdravilišče.

Že v začetku leta so pripravili program na osnovi svojega proračuna, ki je bil letos vsem organizacijam nekoliko zmanjšan. Odločili so se, da bodo vsakemu svojemu članu, ki bo svoj dopust izkoristil v počitniških domovih ali toplicah ali kjer koli, plačali 2.000 SD na dan, ostalo pa naj bi vplačal vsak sam.

Po tem programu so trije člani ZB potovali z našo skupino na Češko, dva sta dopust preživela v toplicah, pet pa jih je letovalo v

našem počitniškem domu v Crikvenici. Predsednik organizacije ZB ing. Mirko Bedeković nam je povedal, da programa letovanja še niso v celoti izkoristili, zato se člani ZB, ki imajo še svoj dopust in ki želijo v kake toplice, lahko prijavijo, odbor pa jim bo plačal 2.000 SD na dan kot pomoč pri letovanju.

Skrb za borce oziroma člane ZB je bila pri nas vedno sestavni del prizadevanj pri reševanju socialnih zadev. Uprava, organi upravljanja in družbenopolitične organizacije so vedno poskušali pomagati, kjerkoli in kolikor je bilo možno. Prav je, da s tem delom nadaljujemo, saj vsako leto precej članov ZB odide v pokoj, skromna pozornost pa jim pomeni veliko.

Tovarniški komite org. ZK v Savi sprejel predloge za reorganizacijo

Člani tovarniškega komiteja na predzadnji seji

Že v prejšnji številki smo pisali o reorganizaciji ZK. V tem času se je dvakrat sestal TK ZK Sava in razpravljali o konkretnih predlogih, ki jih bo nato posredoval konferenci, le-ta pa bo o njih sklepala.

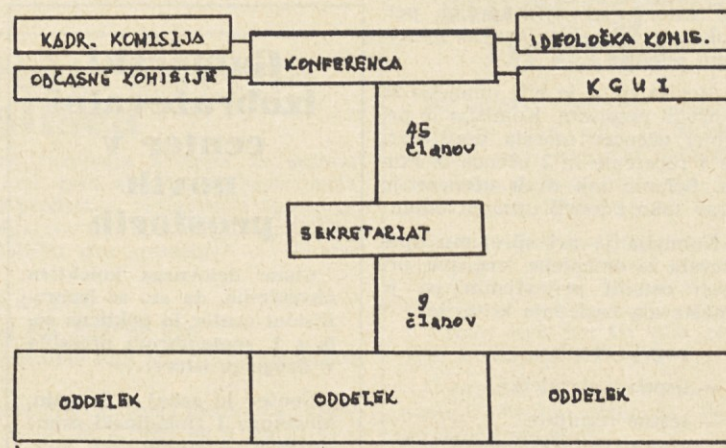
Predlogi so tile:

— najvišji partijski organ v podjetju naj bo konferenca (45 stalnih članov)

— v pomoč so formirane tri komisije, lahko pa se ustanove tudi druge, če je to potrebno

— vsi člani organizacije ZK v podjetju sestavljajo tri oddelke, le-ti pa osnovno organizacijo

— osnovno organizacijo vodi 9-članski sekretariat

Predlog organizacije ZK v Savi

Še enkrat na isto temo ali odmevi: Bomo proizvajali avtoplašče ali gole?

V športnih krogih že nekaj mesecev krožijo glasovi o priključitvi nogometašev kranjskega Triglava k našemu podjetju. Razen tega so bile celo v dnevnem časopisu nekajkrat vesti o simpatijah Savčanov, da bomo lahko v kratkem (baje že ta mesec!) sprejeli pod svoje okrilje predstavnike kvalitetnega nogometa. Zato je treba pozdraviti članke urednika našega časopisa, ki je končno dregnil v to sršenje gnezdo in začel javno razpravo o tem vprašanju.

Oglašam se kot član kolektiva Sava in kot športni delavec, pri čemer mi razmere v športnih krogih niso neznane.

Doma, še manj pa po svetu, ni nič novega, da neka tovarna finančno podpira enega ali več kvalitetnih športnih klubov iz povsem reklamnih vzrokov. Toda kadar se neko podjetje odloči za to, presneto premisli, v kaj bo ta denar vložilo. Običajno izbere soliden in perspektiven športni aktiv, katerega tekmovalci že imajo ugled. Nogometaši Triglava pa s svojo ravnišo še daleč ne bi mogli ničesar prispevati k učinkoviti reklami za naše izdelke. Ne smemo pozabiti, da so bili v zadnji sezoni na dnu prvenstvene lestvice slovenske nogometne lige. Tudi letošnje jesen kljub komaj začetemu prvenstvu ni dosti boljše. Kje pa je še II. zvezna ali celo I. zvezna liga?

Če bi se v Savi že odločili, da iz reklamnih razlogov podpremo kvalitetni kranjski šport, potem bi morali izbrati kakšne druge, kvalitetnejše športne panoge, kot so npr. smučarski skoki, kegljanje, atletika in plavanje. Naštet športni klubi niso znani le v državnem merilu, pač pa tudi v mednarodnem svetu. Pri tem je dovolj, da omenim le nekatere najbolj tipične predstavnike teh

panog: plavalka Lidija Svarc (pet na evropskem mladinskem prvenstvu), atlet Polde Milek (skalec v višino evropskega nivoja, 210 cm), smučarska skakalca Marjan Mesec in Peter Štefančič, (olimpijska kandidata), končno še dva sodelavca naše tovarne, ki ne zaostajata dosti za njimi: kegljač Miro Ambrožič in strelec Franci Peternel.

Pa pogledjmo nekoliko še praktično računico! Če bi hoteli nogometaši Triglava predstavljati vsaj malo reklame za naše izdelke, bi morali uspešno nastopati vsaj v drugi zvezni ligi (kar najmanj do jeseni 1968 sploh ne pride v poštev!). Samo enoletno sodelovanje v tej ligi (tudi če bi

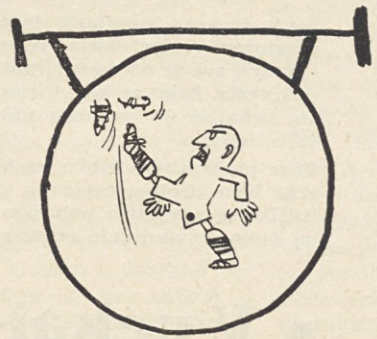
omenjene vsote lahko znatno pospešili razvoj dveh ali morda treh drugih športnih panog, v katerih so Kranjčani še danes priznani ne samo doma, ampak tudi v tujini. Za našo tovarno bi bila to neprimerno cenejša in uspešnejša reklamna poteza. Poleg tega ne bi bilo potrebno odpirati novih delovnih mest in podobno, kajti omenjeni športniki so amaterji.

Nesporno dejstvo je, da imajo nogometaši NK Triglav finančne težave in da jim občinska dotacija ne zadošča pri njihovem delu. Nič boljše ali celo mnogo slabše se godi tudi ostalim klubom ŠD Triglav, čeprav trošijo svoja sredstva precej racionalneje in skromnejše, imajo pa več tekmovalcev in nastopajo na prvenstvenih tekmovanjih po vsej Jugoslaviji.

Prav ima pisec članka v prejšnji številki, ko ugotavlja, da bi vključitev nogometašev v našo tovarno zadušila še tisto športno rekreacijo, ki jo imamo.

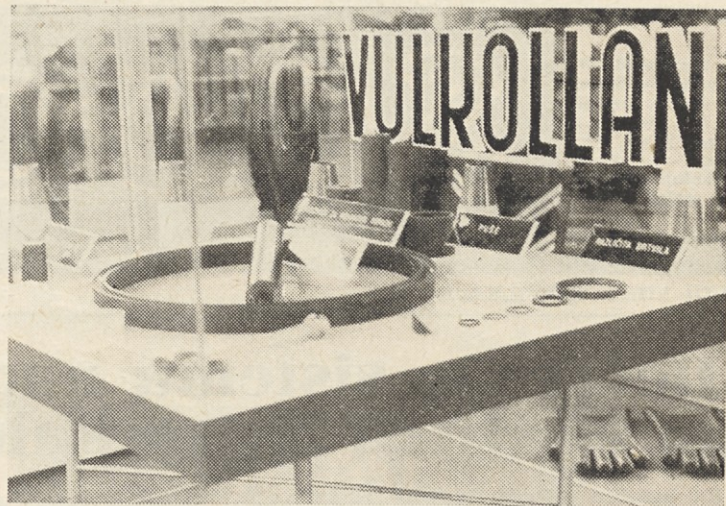
Morda bi bilo sedaj po poletnih počitnicah najprimerneje, da strnemo vse napore, da izboljšamo resnično rekreacijo v naši tovarni. Ne mislim pri tem dragih izletov v zamejstvo, niti ne izključno tekovanje brez treningov. Prava rekreacija ni kampanjska, postati mora redna, vsakodnevna oblika dela. Organizirajmo si stalno splošno rekreacijsko vadbo pod strokovnim vodstvom, kjer bi zajeli več panog v primernem razmerju. Takšna oblika dela bi bila verjetno dostopna širšemu krogu naših ljudi. Mlajši in tisti, ki bi radi več tekmovali, bi seveda razen tega morali organizirati tudi treninge v svojih specialnih panogah. Koristno izkoristimo prosti čas in aktivno se razvedrmo!

JANEZ ing. PONEBSEK

ostali na dnu prvenstvene lestvice) bi veljalo najmanj 50 milijonov SD, kar pa seveda ne bi bila garancija za obstanek v tej nogometni družini. Že veliko slovenskih nogometnih moštev je namreč napravilo takšen enoletni drag izlet (v zadnjih letih npr. ljubljanski Slovan in celjski Kladivar), potem pa so praktično skoraj povsem propadla. Takšne reklame za naše podjetje si res ne smemo privoščiti!

Seveda pa bi po drugi strani morda z 1/5 ali celo z 1/10 prej

Povedati pa moramo, da posebno pozornost vzbujajo novi vzorci ležalnih in šotorskih blazin in marsikateri obiskovalec povpraša, če so že v prodaji.

Na letošnjem zagrebškem velesejmu — odprl ga je 7. septembra predsednik Tito in ki je 73. po vrsti, na razpolago je bilo 181.494 kvadratnih metrov razstavne površine, na katerih razstavlja 4.992 tujih in 1.215 domačih razstavljalcev.

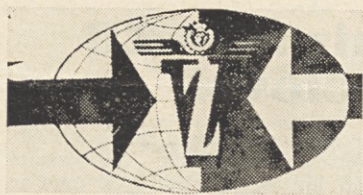
Sava razstavlja tudi izdelke iz vulkolana. Tesnila, valjčki, pikerji in drugi izdelki iz vulkolana so razstavljeni v stekleni kvadratni skatli. Poleg izdelkov so tudi napisi (žal, nekoliko prirejani) uporabnosti ali namena.

Kot večina domačih razstavljalcev na zagrebškem velesejmu, tudi Sava razstavlja veliko izdelkov za izvoz. Ugled, ki si ga je zagrebški velesejem pridobil v več kot sedemdesetih letih svojega obstoja, pa nudi zelo ugodne možnosti za spoznavanja in sklepanje pogodb.

Na sejmu so vseskozi naši predstavniki tov. Čuljkovič iz Beograda, Adil Gabel, naš trgovski potnik. V tem času pa ko sem si jaz ogledal sejem, pa sta bili v Zagrebu Vera Krt in Zdenka Ulčar iz prodajne službe.

Naj na koncu pohvalimo tudi tovariša Haneka, ki je v celoti uredil in aranžiral naš razstavni prostor. Naj bo v šali povedano: menda je v to vložil res vse svoje znanje in bogate izkušnje. Slike: razstavni prostor Sava v »diagonali«, zgoraj: razstavljeni izdelki iz vulkolana, levo: razgovor med počitkom.

Sprejem novih učencev v poklicno gum. šolo

V letošnjem šolskem letu je bila za sprejem učencev v šolo imenovana posebna komisija, ki so jo sestavljali: Svirgelj Soča, predsednik, Robar Janez, član in Copek Jože, član.

Na junijski razpis smo dobili 20 prijav. Komisija je po pregledu dokumentov ugotovila, da 14 kandidatov izpolnjuje zahteve, 2 je zavrnila, 4 pa na pregled niso prišli (dva od teh sta se javila naknadno in sta bila sprejeta).

Na naknaden razpis so se javili še 4 učenci, na poseben interni razpis pa se je prijavilo 10 učenk, od katerih smo jih sprejeli pet, kakor je bilo sklenjeno na upravnem odboru.

Število vpisa je bilo omejeno že s prvim razpisom. Komisija je pri izbiri učencev morala upoštevati še 4 repetente in 2 učenca iz Ptuja. Solanje teh dveh učencev je prav tako odobril upravni odbor.

Komisija je pri sprejemu upoštevala že omenjene omejitve, pri vseh ostalih prijavljenih pa je upoštevala naslednje kriterije:

- pogoje razpisa,
- uspeh v osemletki,
- testne rezultate,
- socialno stanje.

Komisija je delo zaključila 6 septembra in takoj obvestila

Zgodovina naše tovarne

Leta 1970 oziroma 1971 bo naše podjetje staro 50 let. Za ta jubilej se bodo kmalu začele priprave — zbiranje gradiva o zgodovini tovarne od ustanovitve do danes. Del kronike bo pripravil naš bivši sodelavec — upokojenec Mirko Cof, preostali del pa bo treba izbrskati iz arhivov in iz razgovorov s posamezniki, ki so bili dlje časa v našem podjetju.

Naprosamo vse, ki bi k temu delu lahko kakorkoli pripomogli, naj to sporočijo v naše uredništvo.

učence o rezultatih. Prav tako je center na podlagi sklepov komisije obvestil pismeno vse prijavitelne učence.

Tako je v prvi razred vpisanih 23 fantov in 7 deklet — skupno 30 učencev.

JOŽE KOCIJAN

Gumarski izobraževalni center v novih prostorih

Člane delovnega kolektiva obveščamo, da sta se izobraževalni center in poklicna šola s 1. septembrom preselila v druge prostore.

Center je sedaj v Kranju, Medetova 1 (mladinski dom) pritličje — desno, tel. štev. 21-911.

PRIPIS

V prejšnji številki smo omenili, da sta bili v dnevnem časopisu dve vesti o pripojitvi Triglava k Savi. Danes citiramo izjavo tajnika nogometnega kluba Triglav Bogdana Majceta.

Izjava je bila objavljena v glasilu Glas.

— Koliko je resnice v glasovih, da bodo nogometaši Triglava nosili v naslednji sezoni ime tovarne Sava?

— S 3 milijoni SD ne moremo uspešno nastopati v slovenski ligi. S tovarno Sava smo v stikih in že lahko rečem, da so s simpatijami sprejeli naše napore za ponovno ožvitev kvalitetnega nogometa v Kranju. Najverjetneje je, da se bomo s Savo sporazumeli in da bomo v septembru ali oktobru spremenili svoje ime.

— Mar to pomeni, da ste se odrekli dotaciji, ki jo dobivate prek ŠD Triglav od občinske zveze za telesno kulturo?

— Razumljivo je, da ne želimo odbiti dotacije. Ker bo naše delo osnovano tudi na treningih s pionirji in mladinci, nam bo dotacija tudi vnaprej pripadala.

Morda tudi v tej številki niso našel kaj posebnega za branje. Kaj pa, če nam bi pomagal. Za to številko smo imeli v programu informacijo o naši rekonstrukciji in izgradnji. Izpadla je, ker je strokovni delavec, s katerim smo nameravali narediti razgovor, službeno odsoten.

Nameravali smo vam povedati tudi nekaj o praksi naših delavcev v Semperitu. Tudi to je odpadlo. Računamo, da bomo sestavek pripravili za eno prihodnjih števil. In, če sami ne želite pisati, opozorite nas, o čem naj tudi pišemo. Veseli bomo vsakega namiga, sugestije. Tudi hvaležni vam bomo. Sodelujte pri obveščanju!

Zakaj norme pri nas še vedno niso urejene?

V analizi prehoda na 42-urni delavnik, v sklepih lanskoletne 14. seje delavskega sveta podjetja in še v drugih sklepih je postavljena ureditev norm ali normativnih časov med najvažnejše naloge. Čeprav je kazalo, da bo ta problem rešen v letu, dveh, je še vedno aktualna tema razprav — bodisi na DS, UO ali na drugih organih.

Prav iz teh razlogov smo se podrobneje zanimali, zakaj to delo še ni opravljeno in kakšne so ovire za to.

162. člen Statuta tovarne Sava določa:

»Podrobna določila o uvajanju, veljavnosti in spreminjanju časovnih norm predpisuje pravilnik o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

O normah razpravljajo zbori delavcev ali sveti delovnih enot, dokončno pa jih potrdi delavski svet podjetja.

Zadnji stavek je menda najbolj sporen: delavec biroja za študij dela določi izkustvene ali tehnične

časovne norme na osnovi pravil o tem delu. Postopek opravi večkrat in pri različnih delavcih. Na ta način dobi potrebni čas za izdelavo — normo.

Le-to predlaga zboru delavcev ali svetu delovne enote v razpravo. Največkrat se zgodi, da se delavci s postavljenimi časi ne strinjajo. Vse skupaj lahko zavrnejo s pripombo, da časi niso realno postavljeni. In zdaj se postopek določanja norme ponovi. Rezultat je spet isti. In tako v neskončnost. V primeru, da vse skupaj le pride do delavskega sveta, lahko tudi ta — to se je že zgodilo — na osnovi pripomb članov DS podjetja predlog zavrne. Tako se vrtimo v začaranem krogu, tarnamo nad neurejenimi normami, kritiziramo delavce, normirce, ostanemo pa vedno pri istem.

Ne trdim, da bi se moralo določilo statuta spremeniti. Menim pa, da bi morali delavcem pri normiranju več zaupati, verjeti v njihovo poštenost in ne dopustiti, da bi zaradi neobjektivnih posameznikov pri razpravah o normah pustili to vprašanje nerešeno nekaj let. Norme, določeni izdelavni časi, pospešujejo boljše planiranje, le-to boljše organizacijo dela in tako naprej. Morda bi kazalo tudi, da bi biro za študij dela ob predlogih DS podal tudi pismeno obrazložitev, kolikokrat je svet delovne enote o predlogu razpravljal, kakšno je bilo mnenje delavcev ipd. Prav bi bilo, če bi o tem vprašanju kmalu razpravljali in sprejeli najboljše zaključek.

Tudi za to norme še niso urejene.

JOŽE STULAR

Delati po sistemu nagrajevanja...

(nadaljevanje s 1. strani)

Vodja velopnevmatikarne, Rajko Debeljak:

V.: Kdaj ste vpeljali nagrajevanje po kvaliteti in koliko delavcev vaše delovne enote je vključenih v to?

O.: Z nagrajevanjem po kvaliteti smo pričeli v mesecu maju. — V obdobju treh mesecev je bilo nagrajevanje zasnovano na polovični osnovi, to je 10 % plus-minus. Namen tega je bil, da v tem obdobju delavce, ki bodo stimulirani po kvaliteti, nekako pripravimo na kvalitetno delo, da v drugi fazi stimulacije — od avgusta dalje, ko bo osnova 20 % plus-minus, ne bi bili prizadeti pri delitvi OD. V sedanjem nagrajevanju po kvaliteti je vključenih 25 ljudi, in to vulkanizerji velo in moped plašev ter plašev za samokolnice.

V.: Povprečni % OD npr. za mesec avgust je 91,8. Največ sta dobila dva delavca, in sicer 120 %, najmanj pa 80 % OD. Kje je po vašem mnenju vzrok za kar 40 % razlike?

O.: Za velik odstotek razlike med posamezniki so po mojem mnenju vzroki objektivni in subjektivni. Pod objektivnimi vzamemo precej iztrošen (star) strojni park, deloma pa nekvalitetne zmesi — če imamo to lahko za objektivno. Subjektivni vzroki pa smo mi vsi, vodstvo in neposredni delavci. — Vsekakor je odločilno, da posamezniki lahko z vestnim delom preprečijo, odpravijo del slabe kvalitete. Iz dosedanjih rezultatov je razvidno, da se stanje iz meseca v mesec boljša in bi z malo večjo pozornostjo obstoječi normativ lahko še izboljšali.

Operativni tehnolog za velopnevmatiko Ivo Petelinšek:

V.: Še ni dolgo tega, ko smo zaskrbljeno razpravljali o precejšnjem odstotku škarta in odpadka v velopnevmatiki. V zadnjih nekaj mesecih pa so rezultati odlični. Kaj je po vašem mnenju odločilno vplivalo na to: spremenjeni postopki dela, disciplina, nagrajevanje, zavzetost posameznikov?

O.: Od marca lani, ko smo velopnevmatikarni pričeli posvečati veliko pozornost, se je kvaliteta zelo izboljšala, v 5 mesecih je porasla skoraj za 40 %, najboljša pa je bila novembra in decembra. Delali smo le na osnovi razgovorov, prepričevanj in obljub. Zeleni smo namreč ugotovili najvažnejše vzroke za slabo delo v tej DE.

Obljub o nagrajevanju še nismo mogli izpolniti, kajti tudi naše delo pri iskanju vzrokov ni bilo končano. To je povzročilo, da je v letošnjih prvih treh mesecih kvaliteta nekoliko padla. Toda uspeh je bil že v tem, da smo delavce pri vulkanizaciji veloplašev sploh zainteresirali, da so začeli bolj paziti na svoje delo oziroma kvaliteto. V maju smo začeli s trimesečnim poizkusnim nagrajevanjem po kvaliteti. Vse bolj se je pokazalo, kdo dela dobro in komu gre samo za število komadov. Posameznike, ki so dosegali slabše uspehe od povprečja, smo zamenjali z delavci, ki so bili v rezervi (vendar se to ni vedno upoštevalo pri slabših delavcih).

Pri analiziranju kvalitete smo prišli do zanimive ugotovitve: delavci so bili zainteresirani, da naredijo čim manj napak — ne glede na to, kakšnih. Po daljših razpravah smo predlagali, naj se napaka II a drugače ocenjuje kot napaka odpadka. Kontrolor pri pregledu beleži za II a eno napako, za škart dve in za odpadke tri napake. S tem dosežemo, da so napake minimalne, kajti II a plašč še lahko prodamo, odpadka pa ne več.

Ta sistem je na delavce različno vplival, moralno in materialno. Posamezniki so trdili, da so njihovi stroji slabi, zato smo jih premestili k boljšim. Rezultati pa so

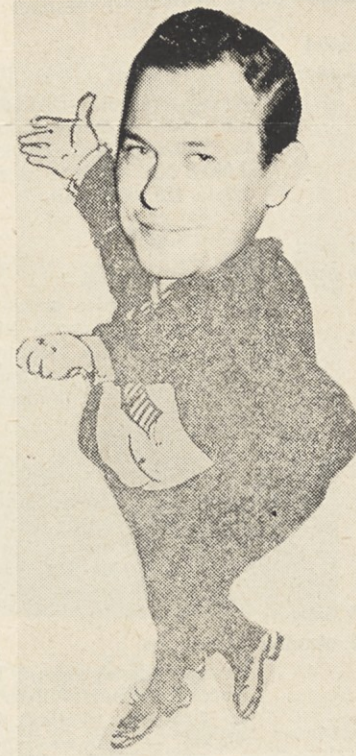
Rajko Debeljak

V.: Na katera delovna mesta v vaši delovni enoti lahko še vpletete nagrajevanje po kvaliteti?

O.: Možnosti za nagrajevanje po kvaliteti na delovnih mestih v naši enoti je še veliko. Najprej bi morali vpeljati nagrajevanje po kvaliteti pri konfekciji veloplašev. Že zato, da bi uredili odnos konfekcije — vulkanizacija. Že zato, da vulkanizer opazi slabo konfekcioniran plašč in se mora odločiti, ali delati ali pa dati v prešo tak plašč, za katerega je skoraj zagotovo, da ne bo kvaliteten.

Možnosti nagrajevanja po kvaliteti pa so še pri velo in moped zračnicah ter pri zračnicah za samokolnice.

Vsekakor bo morala biti na vrsti prva konfekcija veloplašev z žmulo, kajti od tega je veliko odvisno, kakšne in koliko teh izdelkov bomo dali našim kupcem.

Ivan Petelinšek

bili skoraj popolnoma enaki: tisti, ki je delal slabše na enih strojih, je tako delal tudi na drugih. S tem smo izključili možnost slabših pogojev dela.

Nagrajevanje pri vulkanizaciji velo in moped plašev ter plašev za samokolnice še ni čisto izpolnjeno. Odpravili smo napake, ki so jih povzročali vulkanizerji. Tiste, ki jih naredijo pri pripravi ali izdelavi polizdelkov, pa ne. Na račun njih pa so delno prikrajšani tudi vulkanizerji, ker napake ugotovimo po vulkanizaciji (ni kontrole pri polizdelkih).

Ta problem bo odpravljen takoj, ko bomo v sistem nagrajevanja vključili celotno linijo: pravo in izdelavo konfekcije ter vulkanizerje.

Imamo pa še druge težave; kontrole polizdelkov v velopnevmatikarni ni. Le-ta bi lahko še pred vsemi ugotavljala kvaliteto surovcev, korda in drugih polizdelkov,

ki jih je treba konfekcionirati. — Gre tudi za kontrolo normativne porabe surovin. Redno se dogaja, da porabijo v enoti dosti več materiala kot določajo predpisi. S tem nastane zmeda pri planiranju, dobavi materiala in drugo. Vodja delovne enote se ukvarja tudi z materialom: dobava, dodatna dobava itd. Seveda zato ne more posvetiti vsega časa proizvodnji.

In da se povrnem h kontroli: v avtopnevmatikarni, ki šteje 334, je zaposlenih 21 ljudi, ki skrbijo za kvaliteto izdelkov. Poleg teh imajo še 2 operativna tehnologa in urejeno kontrolo polizdelkov in surovcev (9 delavcev). V velopnevmatikarni pa je zaposlenih 285 delavcev in nas je samo pet, ki skrbimo za kvaliteto. Vsekakor bi tudi v velopnevmatikarni bilo potrebno uvesti kontrolo surovcev.

S to primerjavo hočem samo prikazati, da še vedno smatramo velopnevmatikarno kot stranski obrat, a zahteva se ista kvaliteta kot v avtopnevmatikarni, čeprav v tej enoti pride na 11 zaposlenih en delavec, v velopnevmatikarni pa na 37 delavcev eden, ki naj bi skrbel za kvaliteto izdelkov.

V.: Kdo bi moral v »akcijo« prvi?

O.: Menim, da bi morala sistem nagrajevanja po kvaliteti hitreje in efektneje urejati povsod tam, kjer je to možno, EOS. Nikoli ne bomo dosegli tiste kvalitete, kot jo želimo, če za to delavci ne bodo zainteresirani. To pa lahko dosežemo samo s pravilno stimulacijo. Prav tako je z normativno porabo materiala. Za enkrat nas še ne boli glava, če porabi pet ton surovin na mesec več ali manj. Toda, koliko časa še?

Ne smemo pa pozabiti tudi vodje DE in izmenske delovodje. Leti bi na vsak način morali bolj skrbeti za boljše sodelovanje, biti zainteresirani za kvaliteto in disciplino v svojih enotah. Pogled v katerokoli delovno enoto pa je skrajno neprijeten. Zmesi, ovojno blago, polizdelki po tleh, mokri tleh. Lansko leto sem o tem problemu napisal članek v naše glasilo. Opozoril sem, kaj se dogaja z ovojnim blagom pred velopnevmatikarno v obratu I. Na članek ni nihče reagiral in transportni delavci (ali kdorkoli je za to odgovoren) še vedno delajo tako. Kdo je temu kriv! Ni čudno, če je kvaliteta slaba. Prizadevanjem za izboljšanje se bodo morali pridružiti vsi, ne samo nekateri.

JOŽE STULAR

Prizorov, kot je na gornji sliki, — že zdavnaj ni več. Ko je bil narejen ta posnetek je v obratu delalo še 500 delavcev. Danes jih je le nekaj nad 200.

Razen velopnevmatikarne in premazovalnice so skoraj vse enote že v obratu II, v novih svetlih in zračnih prostorih.

Sava, tovarna v središču mesta postaja počasi prazna. Okrog sebe je širila saje in duh po gumi. Zdaj pa ostaja siva in prazna in le starejši se ustavljajo ob njej. Še kratek spomin in ničesar več.

Sprejet je nov pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih

Na eni izmed zadnjih sej je delavski svet podjetja sprejel nov pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Nedvomno bo za marsikoga zanimiv, zato ga bomo v celoti objavili kot prilogo v naslednji številki našega glasila.

V novem pravilniku je precej novosti, ki naj bi vplivale — stimulirale — na prizadevanja posameznikov, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo poleg svojega rednega dela.

Komisija za izume in tehnične izboljšave je že v preteklih letih ugotavljala, da poleg ostalega tudi nestimulativno nagrajevanje pogojuje določeno nezainteresiranost za izume.

Poleg premajhne odškodnine avtorjem in stalnega upadanja števila predlogov pa je komisijo vodilo k izdelavi novega pravilnika tudi prepočasno reševanje predlogov in dajanja mnenj strokovnih služb o predlogih ter ustavitve samostojnih poizkusov brez vednosti komisije.

Dosedanji pravilnik je imel enotno lestvico za nagrajevanje za tehnične izboljšave, racionalizacije in koristne predloge. Sedanji pa ima tri lestvice, ki se med seboj bistveno razlikujejo. Po najvišji lestvici bodo nagrajeni izumitelji, nato predlagatelji tehničnih izboljšav in nato avtorji koristnih predlogov.

S tem bo tudi komisiji olajšano delo in odpravljene bodo pripombe, da so dobri in slabši predlogi enako nagrajeni.

Pri svojem delu bo komisija n. pr. predlog pregledala in že ugotovila v katero kategorijo spada.

Višina nagrade oziroma odškodnine pa bo odvisna od višine čiste gospodarske koristi, ki jo bo predlog prinesel. Kategorizacijo oz. lestvice pa smo uvedli tudi zaradi vse večjega upadanja števila predlogov. Močnejše upadanje se je začelo v letu 1962 in se še vedno nadaljuje. V omenjenem letu smo

dobili 90 predlogov, v letošnjem pa doslej le tri.

Tudi prepočasno reševanje predlogov je vplivalo na upadanje. Gotovo veste, da komisija sama ne more takoj rešiti predloga, ampak so ji (naj bi bile) v pomoč strokovne službe na določenem delovnem področju. Le-te pa zaradi rednega dela predloge prepočasno rešujejo ali pa ne dajo konkretnih odgovorov, iz katerih bi komisija za racionalizacije lahko ugotovila ali je predlog koristen ali ne.

Pa še to: večina predlagateljev pred prijavo svojega predloga letega prej sami preizkusijo. S tem pa samo po nepotrebnem kvarijo material, stroje in orodje. To je bilo treba preprečiti, zato je z novim pravilnikom določeno, da bo vsak predlog, katerega je avtor že sam preizkušal, — zavržen. Nikakor niso potrebni predhodni preizkusi in poizkusi, saj imamo vse potrebne strokovne službe, ki opravljajo to delo.

In za zaključek: Menili smo, da je prav, če pravilnik razmnožimo med vse člane kolektiva. Vabimo vse, da ga dobro preberete in tudi sami razmišljate o možnostih tehničnih izboljšav, izumov in koristnih predlogih.

Na vsakem delovnem mestu, v vsaki delovni skupini so možnosti, da se delo, operacija ali stroj izboljša. Te izboljšave pa ne nudijo večje gospodarnosti samo kolektivu, družbi, ampak tudi vsakemu posamezniku. Zaradi majhne spremembe je lahko delo lažje, hitrejše in kvalitetnejše.

Lojze Zalar

Vsi se udeležite fluorografiranja!

Po odloku Občinske skupščine Kranj bo v času od 2. do 30. oktobra na vsem področju naše občine obvezno fluorografiranje prebivalcev, starih nad 15 let.

Štab za fluorografiranje želi, da bi akcija v celoti uspela, zato vabi vse občane naj se fluorografiranja udeleže v svojem kraju tako in v tistem času kot bo vsak obveščen z vabilom.

O pomenu te akcije bomo v naslednji številki objavili daljši, strokovni sestavek.

V Glasu Gorenjske bo 30. septembra objavljen razpored fluorografiranja.

Abonma Prešernovega gledališča

Prešernovo gledališče Kranj razpisuje abonma za sezono 1967/68. V sezoni 1967/68 bo videl vsak abonent iz repertoarja SNG — Drame iz Ljubljane tri predstave, repertoarja Mestnega gledališča ljubljanskega tri predstave in repertoarja Gledališke družine pri Prešernovem gledališču dve predstavi — skupno osem predstav.

Cena abonmaja od ND 33,00 do 12,00.

Cene dijaškega abonmaja od ND 20,00 do 9,60.

V dijaški abonma pa bomo vključili tudi Mladinsko gledališče iz Ljubljane.

Prijave sprejemamo na upravi Prešernovega gledališča, Titov trg 6, drugo nadstropje od 11. 9. do 30. 9. 1967 od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure ali po telefon. št. 21-355.

Starim abonentom bomo prihranili njihove prostore do 16. 9. 1967.

Nekateri člani našega kolektiva so letovali na Češkoslovaškem

O sodelovanju našega podjetja s češkoslovaškim gumarskim podjetjem MATADOR iz Bratislave glede izmenjave letovalcev smo vas že seznanili v eni izmed naših števil. Letos je prvič petdeset članov našega kolektiva s svojci in znanci od 29. julija do 9. avgusta letovalo na Češkoslovaškem, skupina delavcev iz Matadorja pa je letovala v našem počitniškem domu v Crikvenici.

Verjetno bo marsikoga zanimalo, kako smo dopust preživeli. Na pot smo odšli dne 29. julija zjutraj z brzim vlakom iz Ljubljane mimo Maribora in Dunaja do Bratislave. Med potjo smo se za eno uro in pol ustavili na Dunaju, kjer si je večina bežno ogledala del mesta. Drugi postanki na poti so bili le na državnih mejnih prehodih, ki pa je na prehodu v ČSSR žal trajal več kot uro. Menim, da je večina potnikov upravičeno sklepala, da so tako strogi carinski pregledi zaradi izgube časa ovira za razvoj turizma v tej deželi. Topel sprejem predstavnikov Matadorja v Bratislavi, kamor smo prispeli prvi dan zvečer, nam je nejevoljo čakanja na meji kmalu spremenil v dobro voljo.

Že naslednji dan smo se s posebnim avtobusom in spremstvom predstavnika iz Matadorja, ki nas je spremljal in vodil ves čas bivanja v ČSSR, odpeljali v manjši kraj na Slovaškem ob vznožju Tater, kjer smo bili 6 dni. Od tu smo vsak dan potovali v razne turistične kraje v bližnjo in daljnjo okolico. Ves čas potovanja smo imeli poseben avtobus, ki nam ga

je dala na razpolago tovarna Matador. Tako smo si ogledali zelo lepo gorsko jezero v Visokih Tatrah, imenovano Štrpske pleso. Voda v njem je za kopanje nekoliko premrzla, bolj ugodno pa je v njem čolnarjenje. Jezero samo slovi po urejeni in naravno lepi okolici ter ribah. Dva krajša izleta do koč na Štiti in do manjšega gorskega jezera, oboje v Visokih Tatrah, kamor smo delno pešali, delno pa se vozili z žičnico, sta vsem letovalcem zelo prijala. Od pomembnejših izletov naj omenim še ogled znamenite »ledene jame«, v kateri se v poletnem času nagrmadi veliko ledu, v zimskem času pa se topi; nadalje ogled cerkve v Levoči, zgrajene okoli leta 1100 s svetovno znanim oltarjem. Organizatorji iz ČSSR so poskrbeli tudi za kopalce in zato smo se dvakrat kopali v toplicah. Sami pa smo si v enem od večerov med letovanjem pripravili piknik ob gozdičku blizu našega bivališča.

Osmega dne potovanja smo se vrnili v Bratislavo in si v naslednjih dveh dneh ogledali mesto in tovarno Matador. Omembe vredno je kopališče ob tej tovarni, ki ga uporabljajo samo delavci te tovarne, vodo v njem pa ogrevajo s tovarniško paro. Menim, da so tako porabljena sredstva za rekreacijo delavcev veliko boljša rešitev kot zamisli nekaterih naših predstavnikov kolektiva o financiranju nogometašev.

Zadnji popoldan so nas odpeljali v 10 km oddaljeno mesto Modro

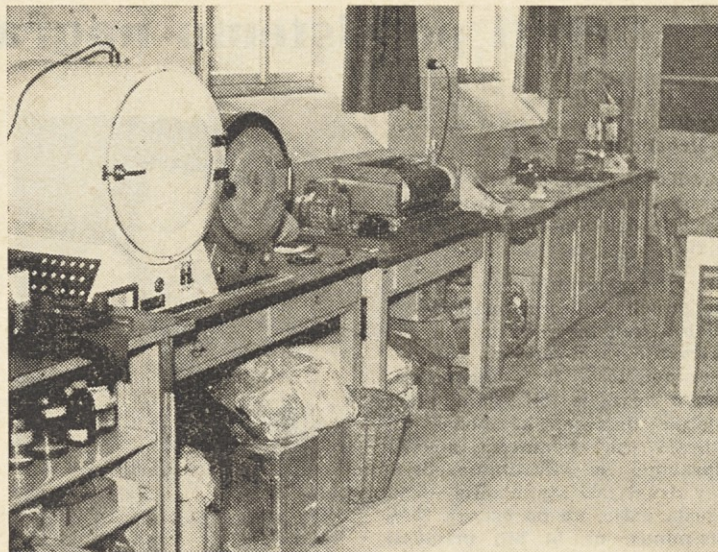
Harmonijo, kjer smo v vinski kleti poizkusili šest vrst njihovega vina, zvečer pa so nam priredili večerjo v svojevrstno urejeni restavraciji izven mesta. V leseni »kolibi« smo si ob kaminu, kjer so se za nas pekli ražnjiči, ob ciganski muziki in ob vinu poslavljali od predstavnikov Matadorja in Slovaške.

Na številnih izletih smo videli pokrajine in mesta precejšnjega dela Slovaške. Velike plantaže sladkorne pese — brez plevela! — z namakalnimi napravami, strojno pospravljanje pšenice s prostiranih žitnih polj kaže, da imajo kmet. gospodarstvo že precej dobro urejeno. V mestih je opaziti, da je dežela v obnavljanju in razvoju. O tem pričajo številna gradbišča. Srečevali smo tudi lepo na novo urejene predele mest. Obrobni predeli mest pa še čakajo na investitorje.

Ob odhodu je bila večina mnenja, da smo za razmeroma majhne stroške — 43.000.— SD — preživeli zanimivo in prijetno dvanaestdnevno letovanje. Za podobna letovanja v prihodnjih letih bi bilo dobro razmisliti, ali naj se v program vključi še ogled Prage in bližnji Karlovi Varov, seveda če to ne bi bilo združeno s prenapornim podaljšanjem poti. Menim pa, da bi predstavniki Matadorja na marsikatero dopolnitev programa radi pristali, saj so se pri letošnjem letovanju trudili, da bi nam bilo čimbolj po volji.

Z nekoliko večjo skrbjo naših organizatorjev in primernejšim vedenjem nekaterih potnikov, ki naj bi se zavedali, da potujejo s skupino, bi bilo za vsakega člana kolektiva letovanje na Češkem lahko prav prijetno. Zato menim, da bi ga bilo potrebno v prihodnjih letih še organizirati.

Milka Pogačnik

V celotnem načrtu preselitve iz obrata I v obrat II je tudi del, po katerem se bodo v kratkem preselili delavci laboratorija. Dolgo so čakali na rešitev problema, vendar je vedno prišlo »nekaj« vmes, da so ostali kjer so. V novih prostorih jim želimo predvsem dobro počutje in veliko dela.

Izleti za člane kolektiva v naslednjih mesecih

Kot so nam sporočili iz sindikalne organizacije, je bil v celoti potrjen predlog združene komisije za šport in rekreacijo, po katerem bo v teh jesenskih mesecih organiziranih več izletov v razne kraje Slovenije.

Iz skupnih namenskih sredstev, s katerimi razpolaga omenjena komisija, je oddvojeno 1.000.000 S din samo za izlete. Vsak član kolektiva ima pravico, da se udeleži enega od spodaj navedenih izletov in sam tudi prispeva minimalni znesek h kritju stroškov.

V primeru, da za nek izlet ni zadosti interesentov, ki na izletu še niso bili, se le-tega lahko udeleže tisti, ki so na izletu že bili ali celo svojci (vendar morajo slednji plačati nekoliko višjo ceno).

Prepričani smo, da bo za te izlete precejšnje zanimanje med našimi delavci, zato smo se namenili, da v celoti objavimo razpored in relacije. Nekoga bo bolj veselilo iti na Vrščič, drugega v Logarsko dolino, tretjega v Kumrovec — zato se med seboj pogovorite o tem, organizirajte vso delovno enoto ali pa se domenite z delavci drugih oddelkov.

Menim, da so kraji in relacija posrečeno izbrane, tako da bo lahko vsakdo prišel na svoj račun. Želimo vam kar najprijetnejše, veliko oddiha in lepo vreme.

I. izlet

23. september — relacija:

Kranj—Kamnik—Črnivec—Gornji Grad—Ljubno v Savinjski dolini — Črnavca—Solčava—Logarska dolina in obratno. — Dolžina poti 230 km. — Cena za člane kolektiva 1.000 S din. — Cena za nečlane 3.200 S din. — Skupna cena izleta 128.000 S din.

II. izlet

30. september — relacija:

Kranj—Kranjska gora—Vrščič—Kugijev spomenik—Planinski muzej v Trenti—izvir Soče—Bovec—Pluže—Kobarid—Tolmin—Cerkno—Bolnica—Franja—Gorenja vas—Skofja Loka—Kranj. — Dolžina poti je 240 km. — Cena za nečlane 4.500 S din. — Skupna cena izleta je 180.000 S din.

III. izlet

21. oktober — relacija:

Kranj—Skocjanske jame preko doline Pivke čez Senožče—Predjamski grad pri Postojni—Kranj. — Dolžina poti 230 km. — Cena za člane kolektiva 1.000 S din. — Cena za nečlane 3200 S din. — Skupna cena izleta 128.000 S din.

IV. izlet

28. oktober — relacija:

Kranj—Vinica—rojstni kraj Zupančiča Brod na Krki—čez Kočevje—Ribnico—Belo in Suho Krajino s povratkom preko Črnomlja, Velikih Lašč v Kranj. — Dolžina poti je 302 km. — Cena za člane kolektiva je 1.000 S din. — Cena za nečlane kolektiva je 4.000 S din. — Cena izleta je 160.000 S din.

V. izlet

30. oktober — relacija:

Kranj—Celje—Stari pisker—ogled muzeja NOB, Celjski grad—Sentpeter—Rogaška Slatina—ogled Steklarne in vrelcev. — Dolžina poti je 240 km. — Cena za člane kolektiva 1.000 S din. — Cena za nečlane je 4.500 S din. — Skupna cena izleta je 180.000 S din.

VI. izlet

31. oktober — relacija:

Kranj—Ljubljana—Brežice—Kumrovec—ogled rojstne hiše maršala Tita—muzeja Kostanjevica—ogled zaporov. Povratek v obratni smeri. — Dolžina poti je 316 km. — Cena za člane kolektiva je 1.000 S din. — Cena za nečlane je 4.200 S din. — Skupna cena izleta je 168.000 S din.

VII. izlet

27. november — relacija:

Kranj—Sv. Urh—znana mučilnica med NOB ogled muzeja—Besnica—Prežganje—Litija—Prusnik—Hrastnik — ogled Steklarne ter povratek preko Trojan. — Dolžina poti je 200 km. — Cena za člana kolektiva je 1.000 S din. — Cena za nečlane 2.500 S din. — Skupna cena izleta 90.000 S din.

Za vsa eventualna pojasnila se obračajte vodji izleta, tov. Francu Merteljnu v nabavni službi, stara pošta.

OBVESTILO

Novi alarmni znaki

Člane kolektiva seznanjamo z novimi alarmnimi znaki, ki so predpisani od državnega sekretariata za narodno obrambo, uprava za civilno zaščito za vse ozemlje SFRJ. Požarni znaki veljajo samo za SR Slovenijo.

Znaki se dajejo v tovarni s sirenami v naslednjih primerih:

1. ob neposredni nevarnosti zračnega napada 1-minutni zavijajoč zvočni znak,

2. ob naravnih nesrečah, to je ob poplavi, potresu, obsežnem požaru, ali drugi hudi nesreči:

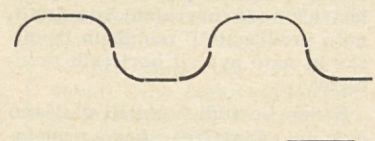
3 x 20 sekundni enakomerni zvočni znak z vmesnimi 20-sekundnimi presledki (20 sekund enakomeren zvočni znak, 20 sekund presledek, 20 sekund enakomeren zvočni znak itd.) (velja samo za SRS Slovenijo)

3. ob požaru manjšega obsega: 3 minutni enakomerni zvočni znak

4. za prenehanje nevarnosti: 1 minutni enakomerni zvočni znak

5. za preizkušanje sierni, ki se opravlja vsako soboto ob 12.00 uri, velja znak, ki je enak znaku o prenehanju nevarnosti, torej 1 minutni enakomerni zvočni znak.

Znak za prenehanje nevarnosti se daje ob prenehanju nevarnosti zračnega napada, če potreba narakuje pa tudi po naravni ali drugi hudi nesreči.

311 dni izposejeni šotori

Te dni smo dobili v roke poročilo o izposojnini in dohodku od šotorov. Poročilo je pripravil Franc Mertelj, gospodar. Menimo, da bo sestavek zanimiv tudi za širši kolektiv, zato ga objavljamo v prirejeni obliki.

Na razpolago imamo 15 šotorov raznih tipov. V vseh petnajstih naenkrat lahko tabori 50 oseb.

Po dobro pripravljeni organizaciji izposojanja so bili letos šotori razmeroma dobro izkoriščeni, saj je v njih taborilo skoraj tisoč naših delavcev v 311 dneh.

Na račun izposojevalnine se je steklo v blagajno 97.700 S din. Ta denar bodo porabili za nakup novih šotorov in opreme za taborjenje.

Lepo zasnovana akcija, s katero sta želeli komisija za šport in rekreacijo ter sindikalna organizacija pomagati pri rekreaciji naših delavcev, je v celoti uspela. Kaže, da so posamezni funkcionarji dovolj resno vzeli svoje naloge — vsaj rezultati kažejo tako.

Povedali so nam tudi, da so za vse šotore nabavili omare, kamor so spravili ves pribor za taborjenje.

Dopisuj

V
»SAVO« -
to je
tvoje
glasilo

Nič ni tako skritega, da ne bi bilo kdaj vidno. Toda odgovornost pa je nekaj takšnega!

Vsi za enega — eden za vse! Vsi nalagamo funkcije enemu, potem naj pa on dela za vse!

Nekateri delajo vse — samo, da jim ne bi bilo treba delati!

Dober glas seže v deveto vas! Ker pa že vasi postajajo mesta, se dober glas izgubi!

Vsakemu po njegovem delu! Nekateri pa uživajo tudi pavšal!

Rodil se bo pesnik, ki bo zapisal »Zaman išče njega, ki kriv izgube je velike«!